aitec
vydavateľstvo

ABY DETI RADY PÍSALI

OBSAH ROZHODUJE

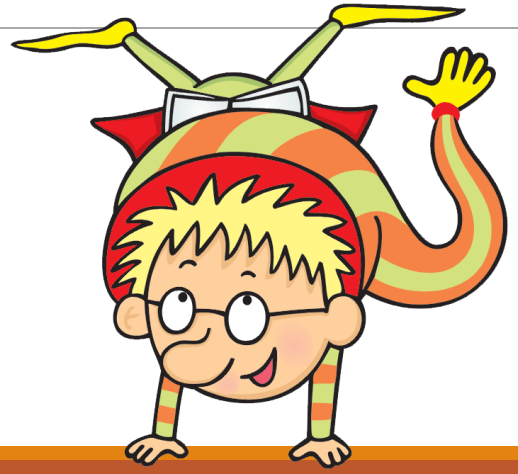

Mgr. Rút Dobišová Adame

Grafomotorika

- zložitá psychická činnosť
- komplexná schopnosť
- kombinácia kognitívnych schopností, perceptuality a motorických zručností

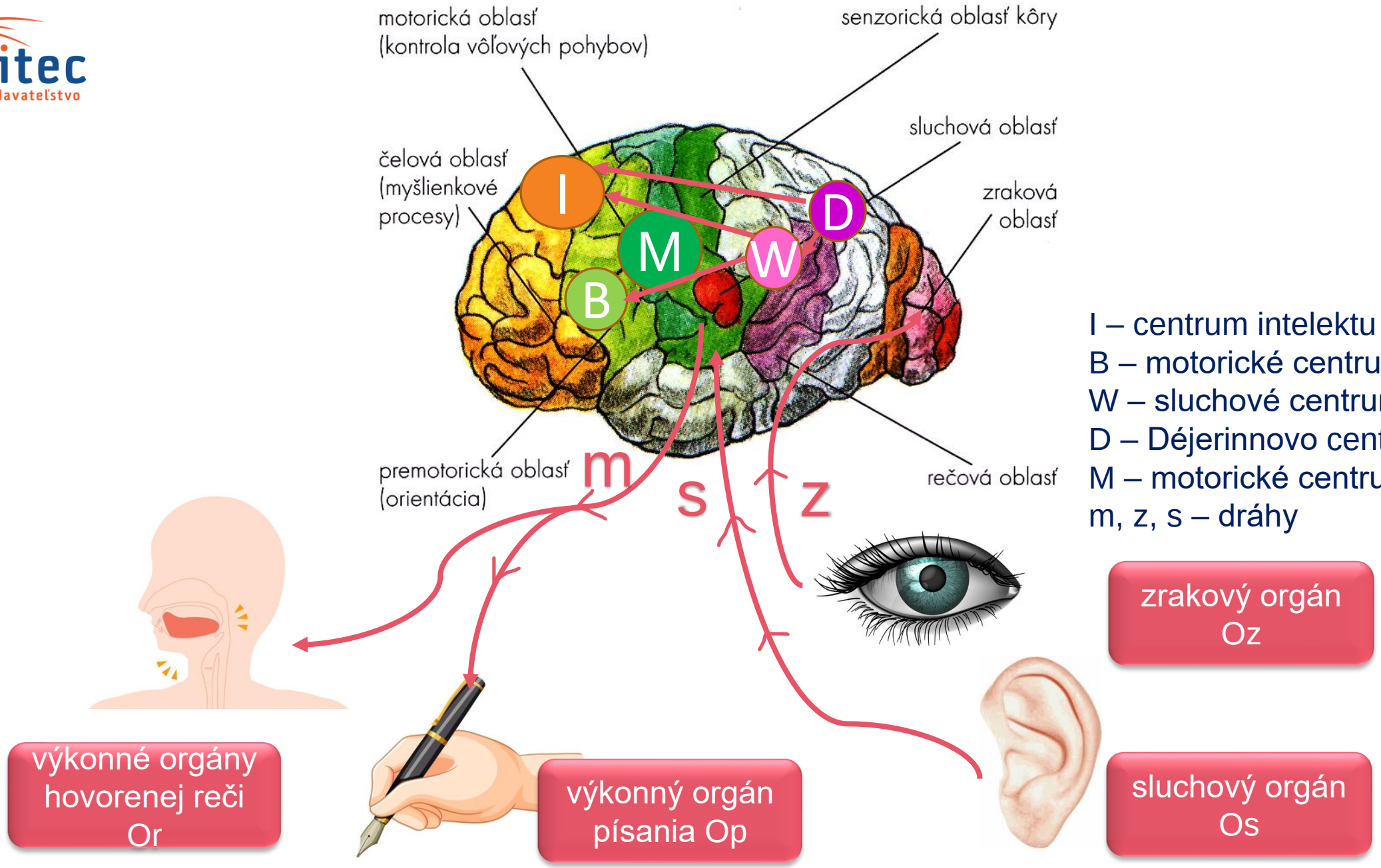

I – centrum intelektu
B – motorické centrum reči (Brock)
W – sluchové centrum reči (Wernick)
D – Déjerinnovo centrum
M – motorické centrum
m, z, s – dráhy

Prepojenia pri písaní

- porozumenie písanému slovu
  Oz – z – Z – I (čítanie potichu)
- písanie diktátu
  Os – s – S/W – B/M – m – Op
- zápis vlastných myšlienok
  I – B/M – m – Op (pri kontrole **I – W – B**)

Problémy s písaním

- nedostatočné prepojenie pamäťových schopností s prstami
- motorické
- nespárovaná kinestetická spätná väzba
- nedostatok pozornosti

aitec
vydavateľstvo

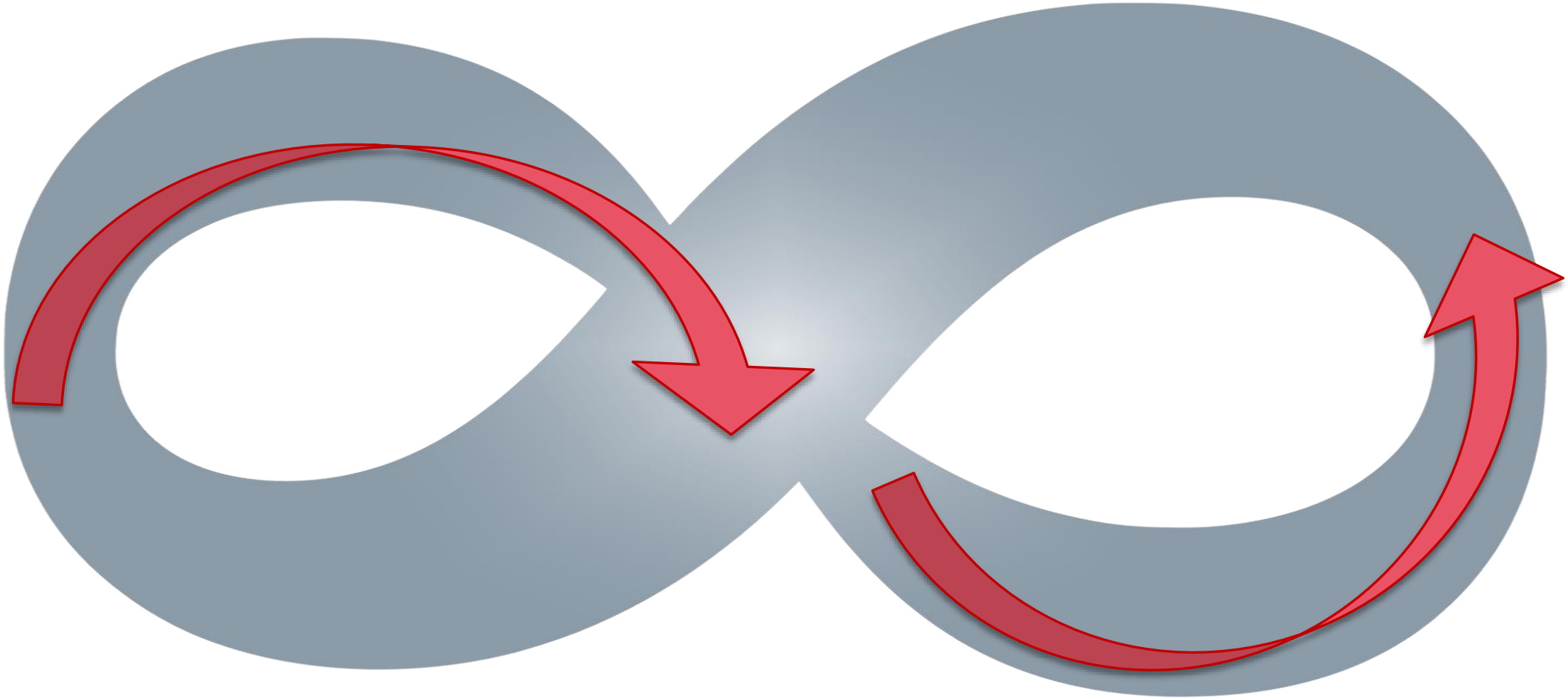

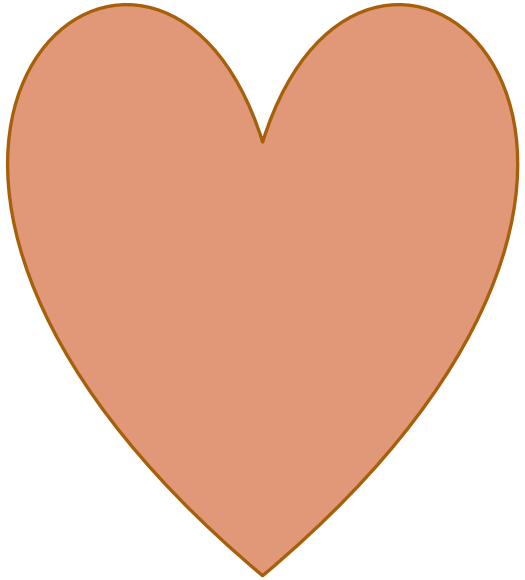

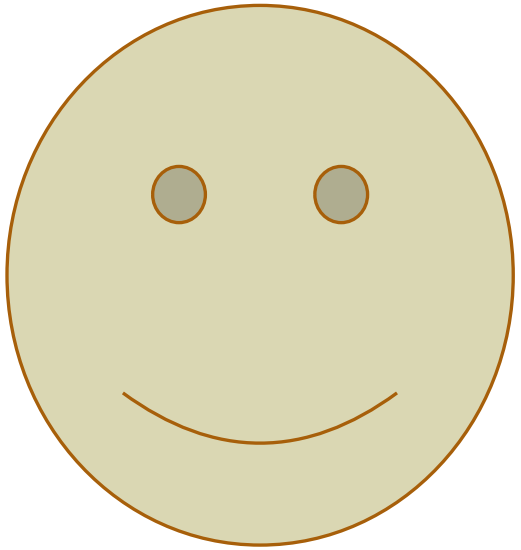

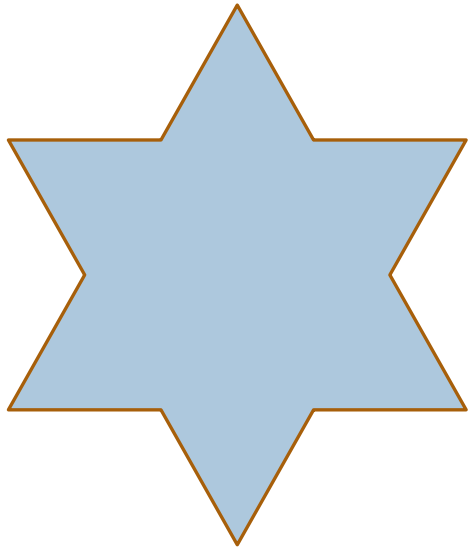

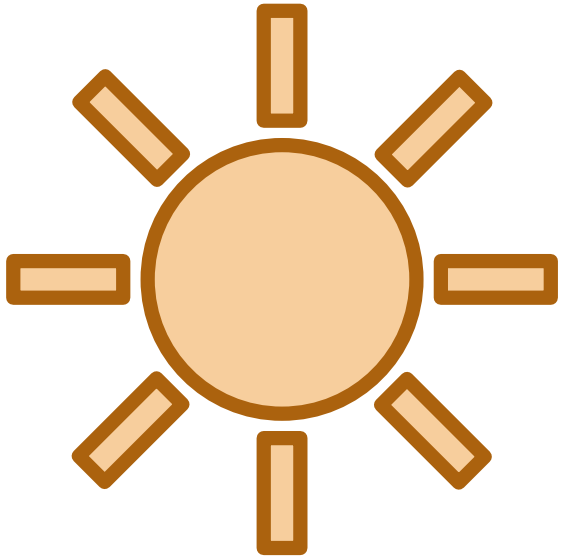

Etapy písania

- zvuková analýza písaného slova
- transformácia foném do zrakovej a následne grafomotorickej organizácie písanej reči
- zautomatizovanie

Písanie v 1. ročníku

Prípravné obdobie

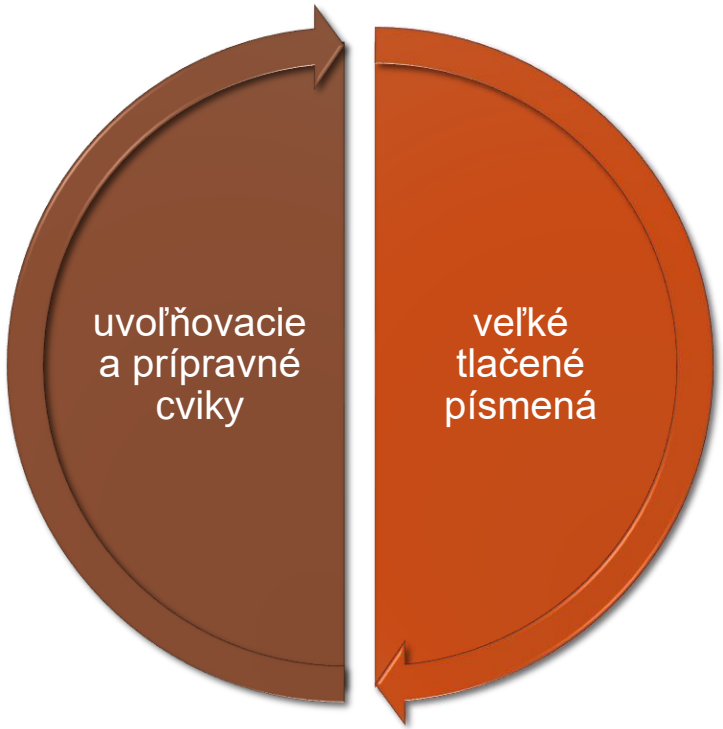

Šlabikárové obdobie

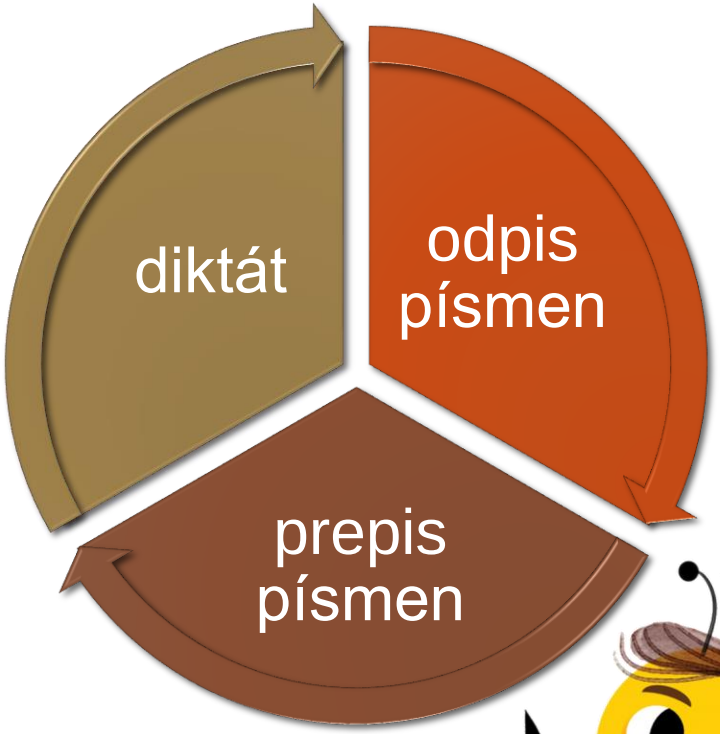

Čítankové obdobie

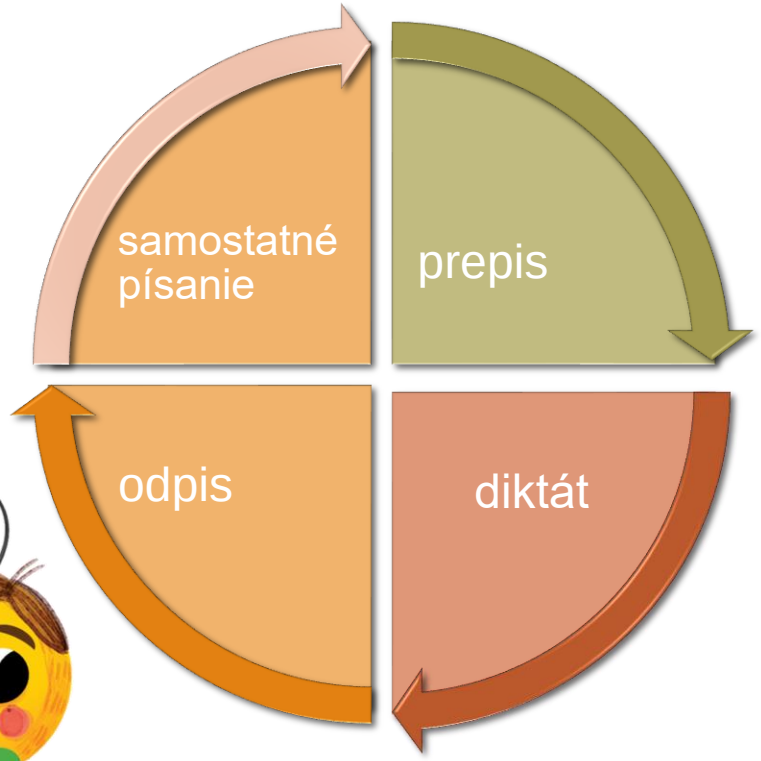

Prípravné obdobie

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ písať tvary veľkých tlačených písmen,	tvary veľkých tlačených písmen
✓ písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

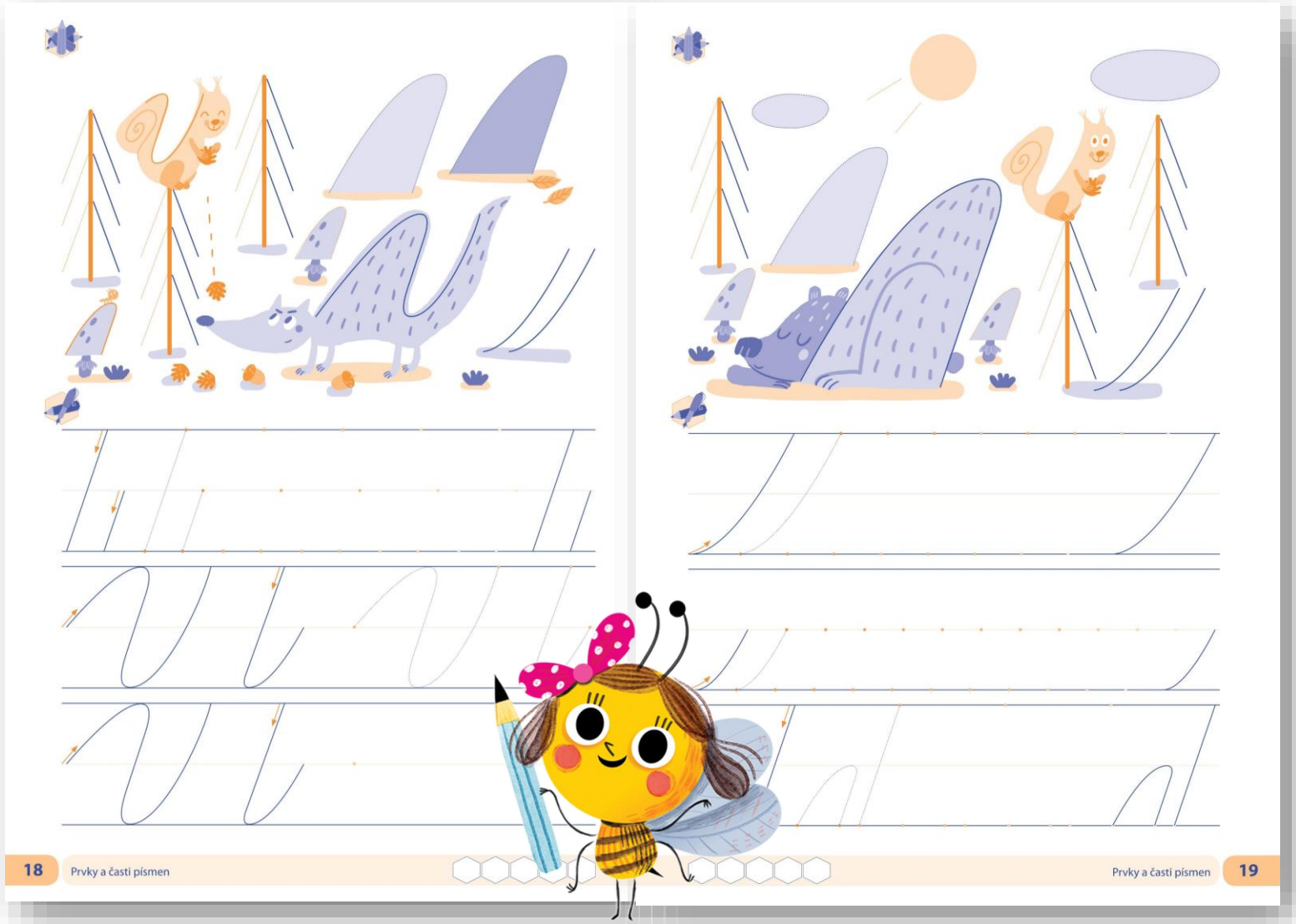
18
Prvky a časti písmen
Prvky a časti písmen
19

S
Slimáčik má v ulite
svoje sníčky ukryté.
Každý slimák o tom sníva,
že vo veľkom dome býva.
Rozprávaj o ilustrácii podľa pokynov.
Názvy ktorých dní v týždni sa začínajú hláskou s?
Pomenuj obrázok. Povedz hlásku, ktorú počuješ na začiatku slova. Prečítaj písmeno pod obrázkom.
S
S
S
S
Pomenuj dvojice obrázkov. Vyznač v dvojici obrázok so slovom, ktoré sa začína hláskou s.
Píš podľa vzoru.
S S S S
S
14
Rozprávanie o ilustrácii, hláska a písmeno S

A B C D E F G H I J K L
Dokresli lastovičky na drôty.
Dokresli zvyšok obrázka a vyfarbi ho.
18

14
ROZPRÁVANIE
FONEMATICKÉ UVEDOMOVANIE
ZRAKOVÉ VNÍMANIE
PÍSANIE TLAČENÝCH PÍSMEN
ČÍTANIE
Fonematické uvedomovanie hlások A, I, E, O, U. Písanie tvarov veľkých tlačených písmen A, I, E, O, U.
7 a) Pozoruj, čo robia deti na obrázku. Pomocou nápovedných obrázkov z úvodných strán šlabikára zisti, ktoré písmeno znázorňujú.
b) Vytvorte skupiny a naučte sa znázorniť toto písmeno ako deti na obrázku.
8 Povedz, ktoré písmená sú znázornené na obrázkoch. Písmená prečítaj a napíš.
9 a) Pozoruj tvar písmena U. Nauč sa písať veľké tlačené U.
b) Vytvor pomocou iných predmetov tvar písmena U.
10 Pomenuj predmety na obrázkoch a povedz, čo počuješ na začiatku každého slova. Prečítaj písmená pod obrázkami. Vyfarbi kartičku s písmenom, ktorým sa každé slovo začína.

aitec
vydavateľstvo

Aktivity na posilnenie písania

- Aké aktivity na posilnenie používate?

Ako pomôcť žiakom

- trpezlivosť, empatia, podpora
- akceptácia
- neporovnávanie
- spájanie písania s posilnením (motivácia)

Aktivity na posilnenie

- písanie prípravných cvikov prstami do rôznych materiálov (pena na holenie, piesok, múka, ryža...)
- písanie na chrbát a hádanie napísaného
- písanie fixkou
- písanie na brúsny papier

Aktivity na posilnenie

- pinzetový úchop – hry s použitím klieští, pinzety
- prítlak – tlačenie osoby dlaňami, písanie na servítku
- jemná motorika – tvorba mozaiky, zapichovanie hríbikov, strihanie, navliekanie korálikov
- básničky podporujúce správnu techniku písania

Aktivity na posilnenie

Pozor, žiaci prváci,
už sadáme ku práci.

Zošit pekne nakloníme
a rovno sa posadíme.
A čo hlava, kam ju dáš?
Hlavu pekne narovnáš.

Nohy opri do podlahy,
nech máš pekné rovné ťahy.
A s ľahkosťou motýľa
oblúčik (písmenko) je čochvíľa.

Šlabikárové obdobie

Písanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou,	tvary veľkých a malých písaných písmen
✓ odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy,	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu
✓ prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy,	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu
✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom.	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania

aitec vydavateľstvo

Šlabikár LIPKA

aitec vydavateľstvo

HUPSOV šlabikár

Aktivity na posilnenie

- písanie písmen prstami do rôznych materiálov (pena na holenie, piesok, múka, ryža, brúsny papier, chrbát...)
- písanie fixkou, mokrým štetcom na tabuľu
- písanie na brúsny papier
- modelovanie (plastelína, drôt, vlna, obťahovanie tvarov z kartónu)

Aktivity na posilnenie

- možnosť výberu (podľa preferujúcej inteligencie)
- vizuálne posilnenie (hry Dobble, Domino, Pexeso...)
- didaktické hry

aitec
vydavateľstvo

aitec
vydavateľstvo

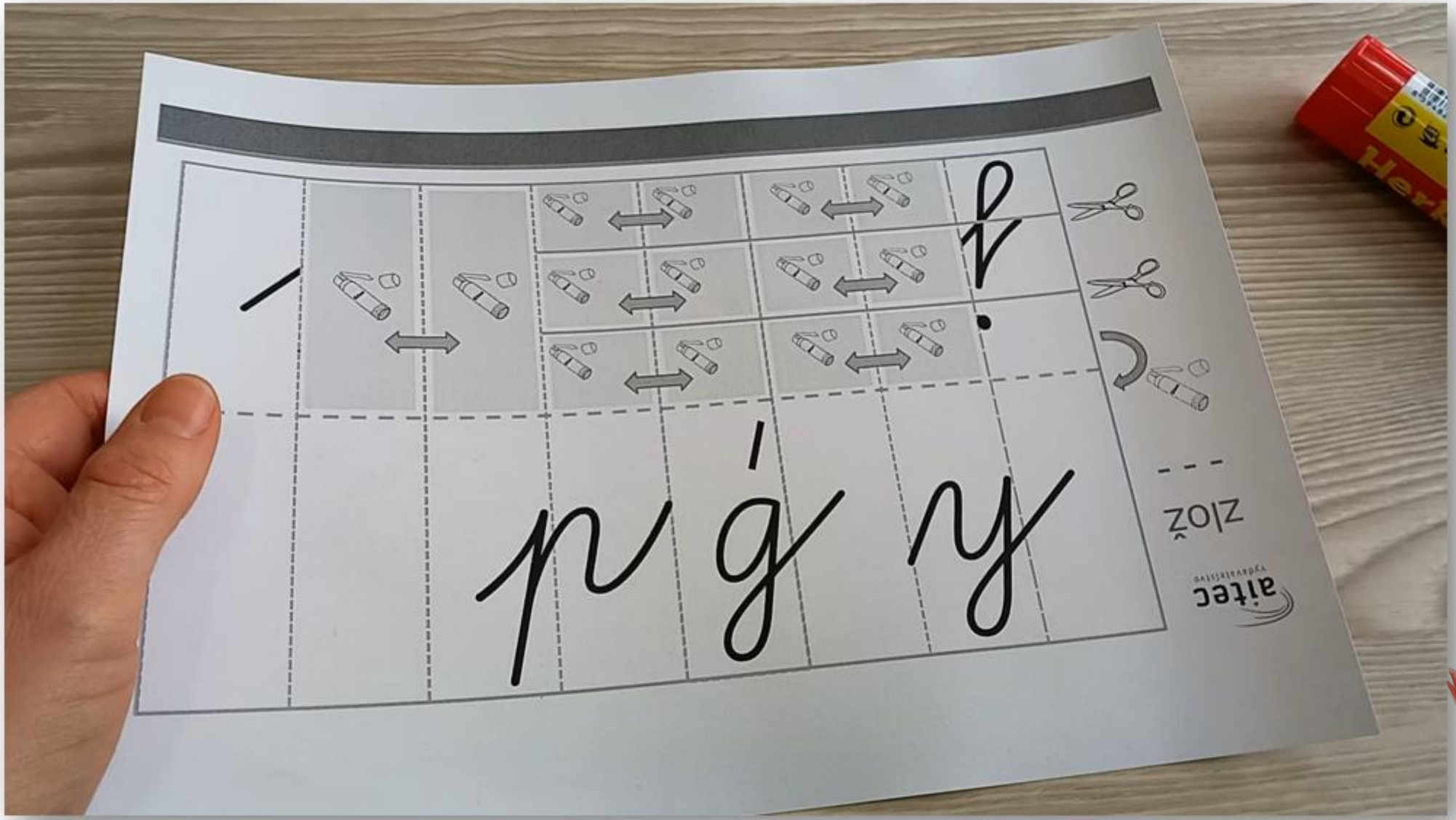

Hra KOCKY

Pravidlá hry:

1. Hráči hádžu obidvomi kockami (viď. obr.) naraz, v hádzaní sa striedajú.
2. Prečítajú to, čo vznikne spojením písmena a slabiky.
3. Ak má vzniknuté slovo význam, pokúsia sa ho napísať.
4. Vyhráva ten hráč, ktorý napíše viac slov.

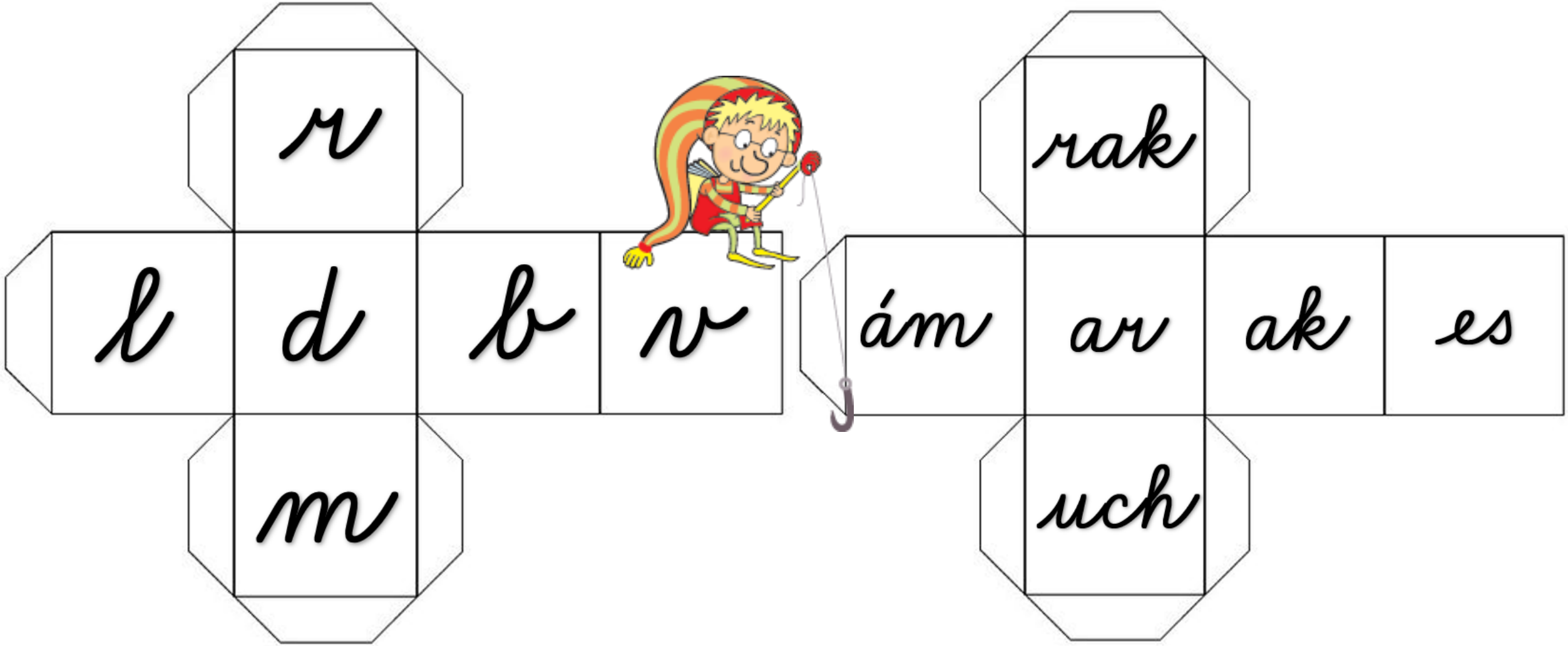
r
l
d
b
v
m
rak
ám
ar
ak
es
uch

mrak	drak	prak	vrak	brak	lrak
mar	dar	par	var	bar	lar
mes	des	pes	ves	bes	les
mak	dak	pak	vak	bak	lak
much	duch	puch	vuch	buch	luch
mám	dám	pám	vám	bám	lám

aitec offline

Čítankové obdobie

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
✓ odpísať krátky text podľa predlohy, ✓ prepísať tlačený text písaným písmom, ✓ písať vety a krátke texty podľa diktovania, ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, ✓ používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, ✓ napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko,	odpis písaného textu prepis tlačeného textu písanie podľa diktovania samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom
✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte.	veta – veľké písmená na začiatku viet interpunkčné znamienka na konci viet

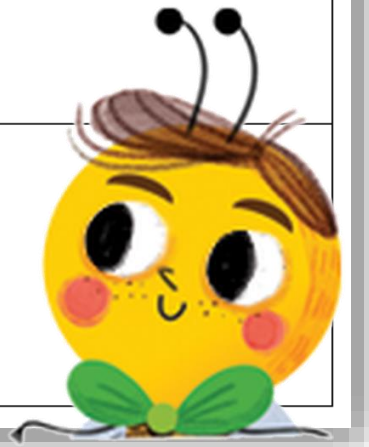

aitec
vydavateľstvo

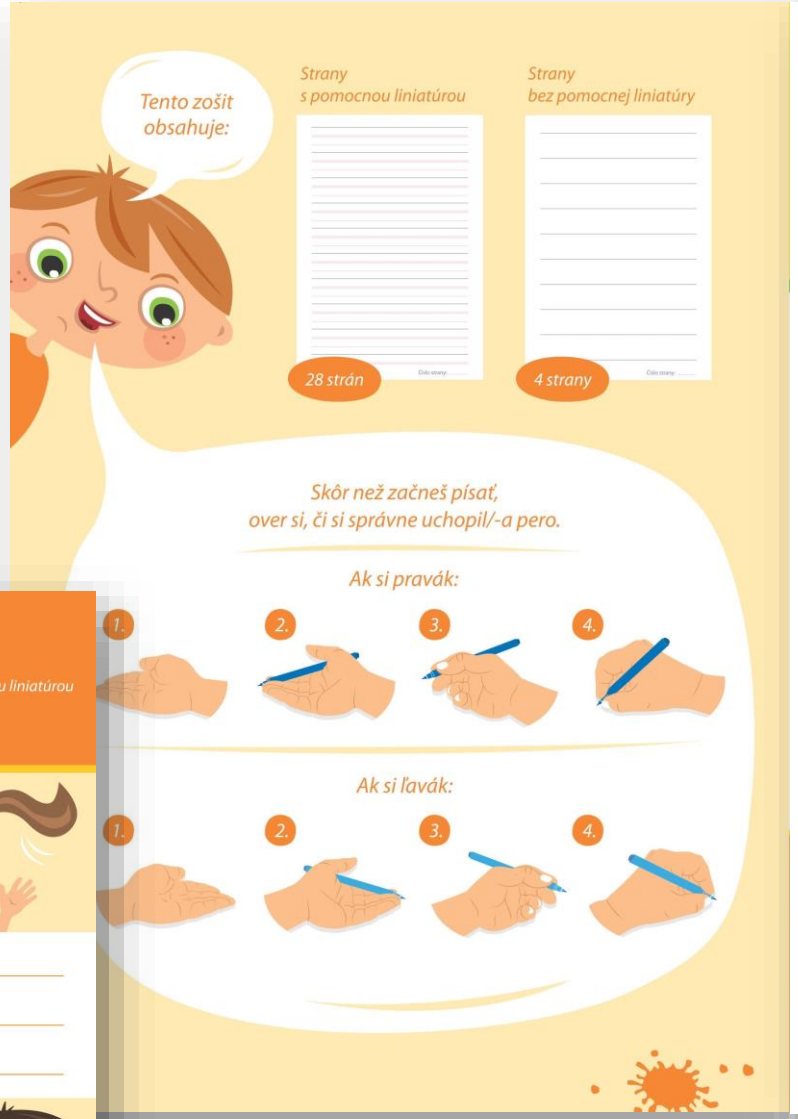

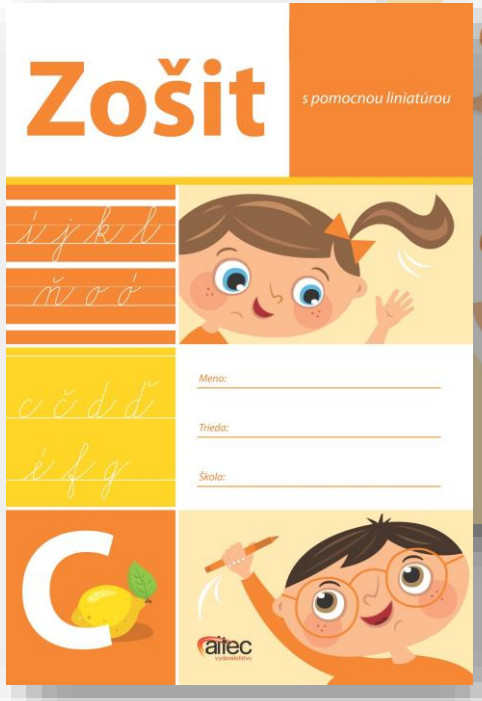

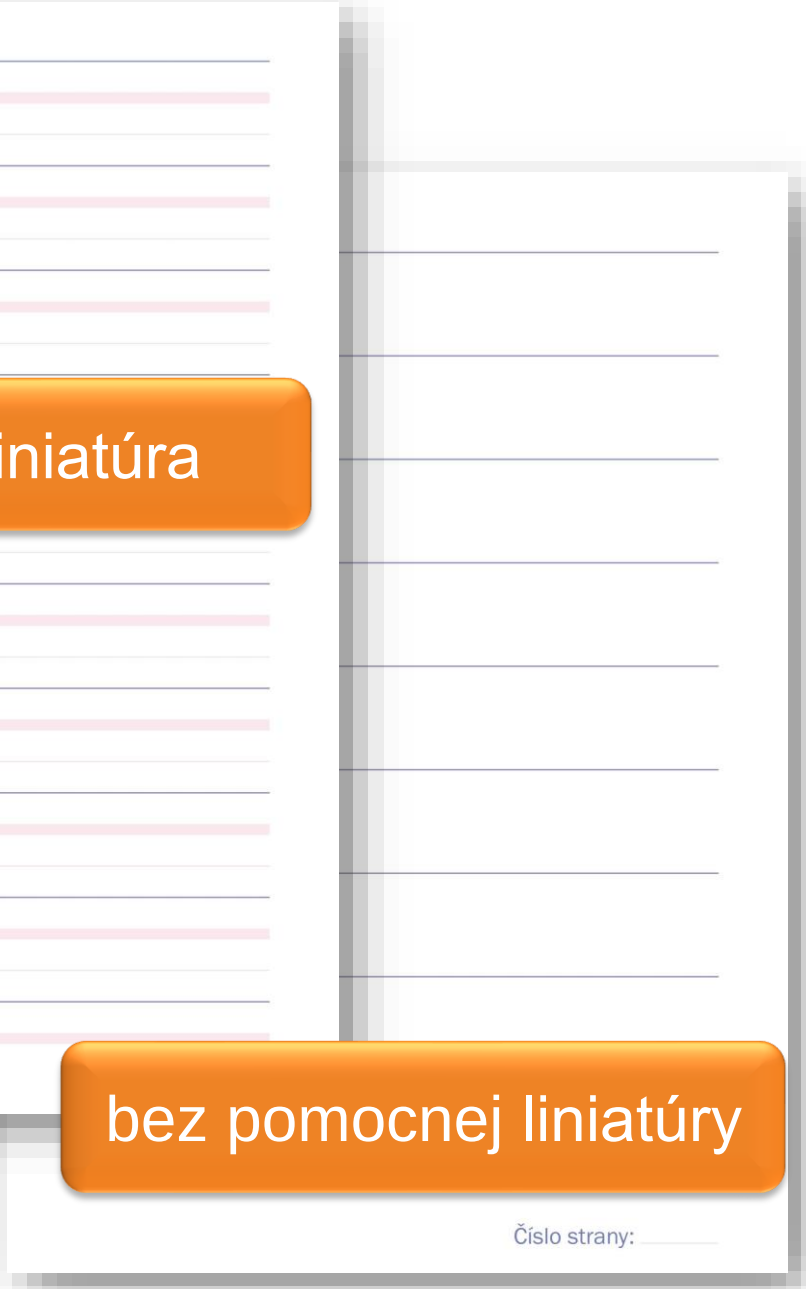

pomocná liniatúra

bez pomocnej liniatúry

aitec vydavateľstvo

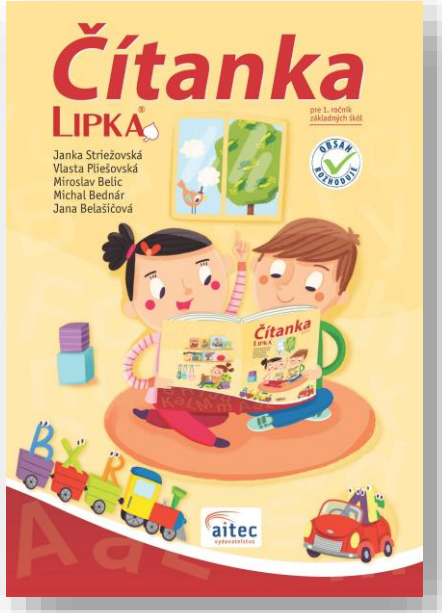

1 **Vyrieš** doplňovačku a tajničku **dopíš** na linajku v texte piesne. Text piesne **prečítaj**.

Červené jabĺčko

Červené jabĺčko
vo vrecku mám,
koho rada vidím,
tomu ho dám.

A ja ťa, _____,
najradšej mám,
tebe to červené
jabĺčko dám.

1 2 3 4 5 6 7

2 **Dopíš** do básne slová. Použi slová v zátvorke pod básňou.

Ľudové riekanky

Varí babka trnku,
trnku, trnku
a varí ju v hrnku,
hrnčeku.

Trnka bola sladká,
sladká, _____,
varila ju babka,
_____.
(sladká, babička)

Prepíš báseň do zošita.

Hádali sa dedko s babkou,
že si kúpia sánky,
že sa budú sánkovať
až po Nové Zámky.

Rodina — Ľudová pieseň, ľudová riekanka, porozumenie textu: vyvodzovanie priamych záverov — 15

Gabriela Dittelová

PÍSMENKOVÁ ZÁHRADA

V zošite mám riadky,
sú to moje hriadky.
Sadím do nich čiary.
Keď sa čiaram darí,
vyrastú z nich písmená
a mňa čaká odmena.
Zaslúžim si včielku,
mám z nej radosť veľkú.

1 **Zarecituj** báseň.

3 **Povedz**, prečo si žiak v básni zaslúži včielku ako odmenu.

2 **Vymysli** a **napíš** ku každému slovu jedno také slovo, ktoré podobne znie.

mačka – _____ skáče – _____

4 **Prečiarkni**, čo nepatrí do zošita.

písmeno | slovo | veta | výkričník | bodka | otáznik | machuľa | čiarka | prečiarknuté slovo

Odpíš báseň do zošita.
M. Števková

Lavica sa rada chváli,
ukazuje znamienko:
vraj ukrýva v každom rožku
jedno pekné písmenko.

Škola — Báseň, prednes básne, porozumenie textu: interpretácia a integrácia myšlienok a informácií — 21

aitec vydavateľstvo

Na malinách

Pavol Országh-Hviezdoslav

Podaj mi, vetríčku,
čo visí na kríčku,
nech si to odnesiem
v červenom ručníčku.

1 Uhádni, ktoré slová z básne, sú ukryté v korálikoch. Dopíš ich.

v i ◯ ◯ o d ◯ ◯ ◯ ie ◯ ◯ e ch

p o d ◯ ◯ č e r ◯ ◯ ◯ ◯

2 Prepíš prvé dva riadky básne veľkým tlačeným písmom.

3 Prepíš báseň písaným písmom.

Sebahodnotenie: ◯◯◯◯◯

Píšťalôčka zelená

Jozef Pavlovič

Píšťalôčka zelená
vykrútená z dreva,
ale mi tá vyhráva,
ale mi tá spieva!

Píšťalôčka zelená
donesená z hája,
zapískaj mi pesničku,
zapískam ti aj ja!

1 Podčiarkni v básni slová s dĺžňom.

2 Vypíš z básne slová, v ktorých sa nachádza písmeno s mäkčeňom. Rovnaké slová neopakuj.

3 Prečítaj v básni posledné slovo alebo slová v každom riadku. Podčiarkni rovnakou farbou tie, ktoré podobne znejú. Dopíš ďalšiu dvojicu slov, ktoré podobne znejú.

z hája – aj ja

4 Prečítaj slovné spojenie v oranžovom rámiku. Prečítaj jeho vysvetlenia v modrých rámikoch. Vyfarbi rámik so správnym vysvetlením slovného spojenia.

vykrútená z dreva

- krúti sa na dreve
- je vyrobená z dreva
- je nakreslená na dreve

Sebahodnotenie: ◯◯◯◯◯

Štefan Moravčík

Zoznamovanie

Vietor na dva prsty píska.
Keď huňaté konáriská
sosnám ovanie,
tak sa začne
to senzačné
zoznamovanie:

„Ja som hýľ.“
„A ja som sojka.“
„A ja som brat zajka Bojka.“
„Ja som slimák, stále doma...“
„A ja žaba, tešilo ma!“

1 Vpíš do bublín pri zvieratkách, ako sa predstavili.
2 Dokresli ďalšie zviera. Do bubliny vpíš, ako by sa mohlo predstaviť.

František Rojček
Pavúk

Odvážny akrobat
hojdá sa na nitke...
Nitka sa pretrhla,
vezú ho v sanitke.

1 Prečítaj v básni slová na konci riadkov. Podčiarkni tie, ktoré podobne znejú.
2 Vymysli skupinu slov, ktoré podobne znejú *(napríklad: akrobat, automat)*.
3 Označ v hornej časti strany témy, ktoré by si priradil/-a k prečítaným textom.

Hra NAPÍŠ VETU

Pravidlá hry:

1. Hráč hádže kockou 3-krát, prípadne naraz tromi kockami.
2. Z každého stĺpca prečíta slovo, ktoré prislúcha danej hodnote na kocke.
3. Zo slov hráč zloží vetu, ktorú napíše.
4. Vyhráva ten hráč, ktorý za daný čas vytvorí najviac viet.
5. Vety nemusia dávať logický zmysel, môžu byť vtipné.

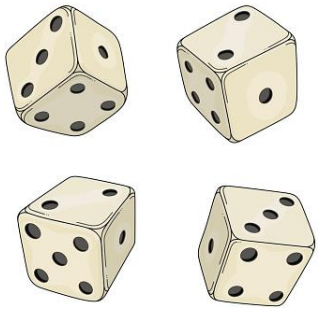

	1	2	3
	Bábätko	čistí	pásť.
	Žriebätko	kupuje	pätu.
	Mäsiar	umýva	mäkčeň.
	Väzeň	šúcha	obväz.
	Svätý	kreslí	mätu.
	Svätopluk	sleduje	nevädzu.

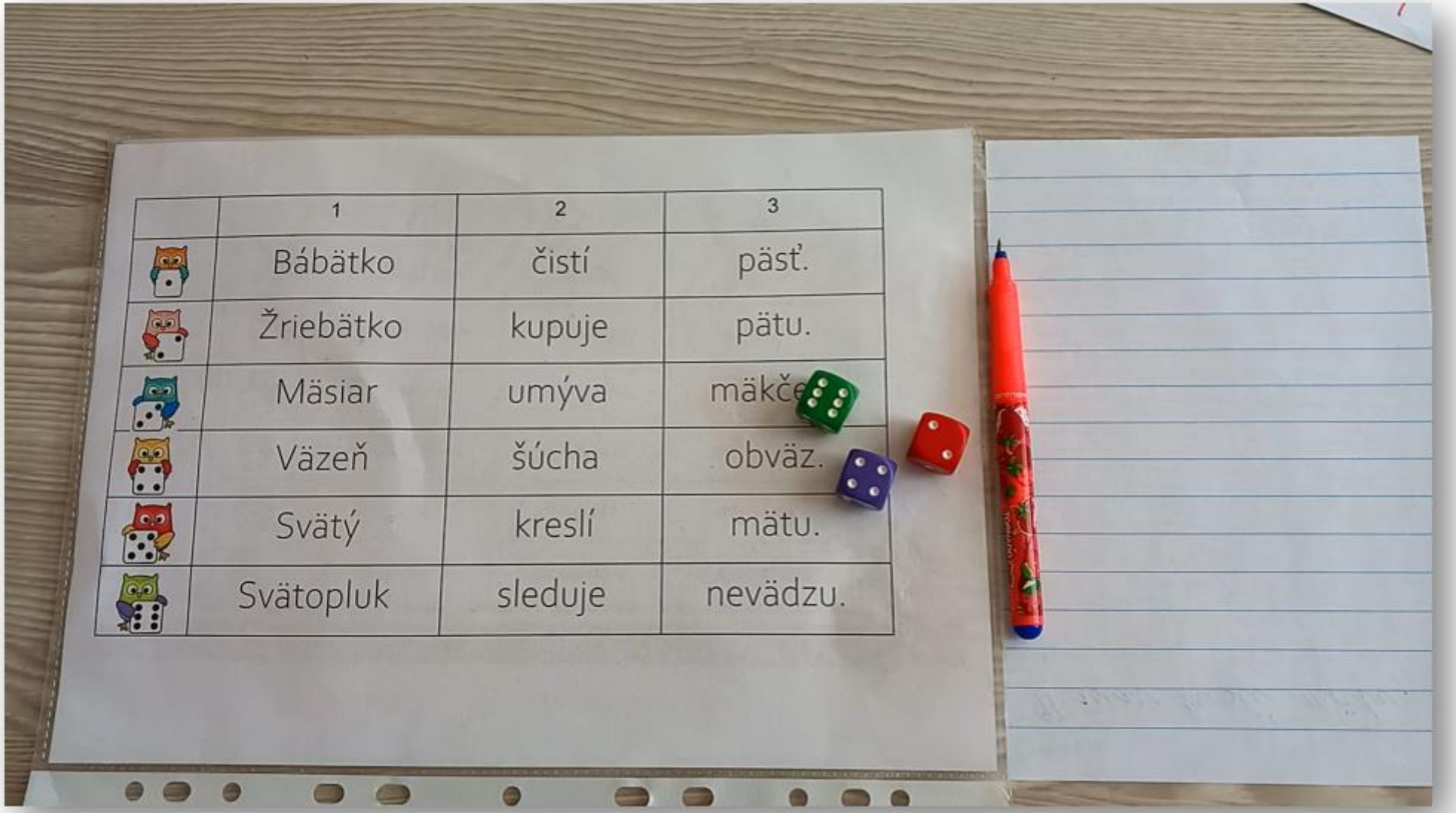

	1	2	3
	Bábätko	čistí	päsť.
	Žriebätko	kupuje	pätu.
	Mäsiar	umýva	mäkče
	Väzeň	šúcha	obväz.
	Svätý	kreslí	mätu.
	Svätopluk	sleduje	nevädzu.

BEHAČKA – alternatíva hry

Pravidlá hry:

1. Žiaci sa rozdelia do skupín.
2. Učiteľ si pripraví do rohov triedy kartičky so slovami.
3. Z každého rohu triedy prinesie určený hráč jedno slovo.
4. Zo slov hráči v skupine zložia a napíšu vetu. Použité slová vrátia na pôvodné miesto.
5. Vyhráva skupina, ktorá za daný čas vytvorí najviac viet.
6. Vety nemusia dávať logický zmysel, môžu byť vtipné.

Písmo v histórii

- odráža pokrok i úpadok spoločnosti
- nástroj moci
- symbol odboja a slobody

Písané spojité písmo

- rýchlejšie, menej namáhavé
- rozvíja jemnú motoriku
- vidíme lepšie, čo patrí k sebe
- slovo sa stáva silnejšou jednotkou
- buduje neurologické prepojenia v mozgu

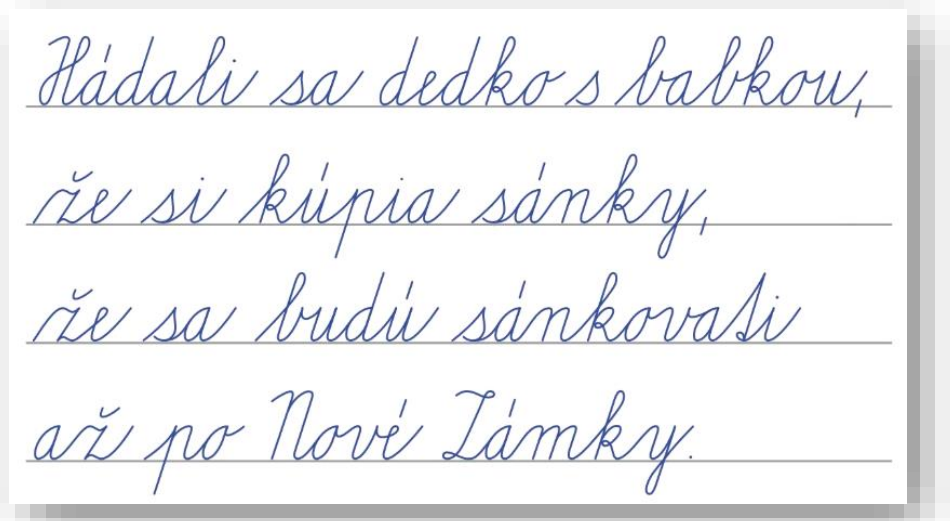

Písané spojité písmo

- pohyb nie je izolovaným pohybom prstov a ruky
- dáva koordinačnú istotu
- zodpovedá ľudskému pohybu
- dáva človeku identitu
- odovzdáva emóciu a estetický zážitok

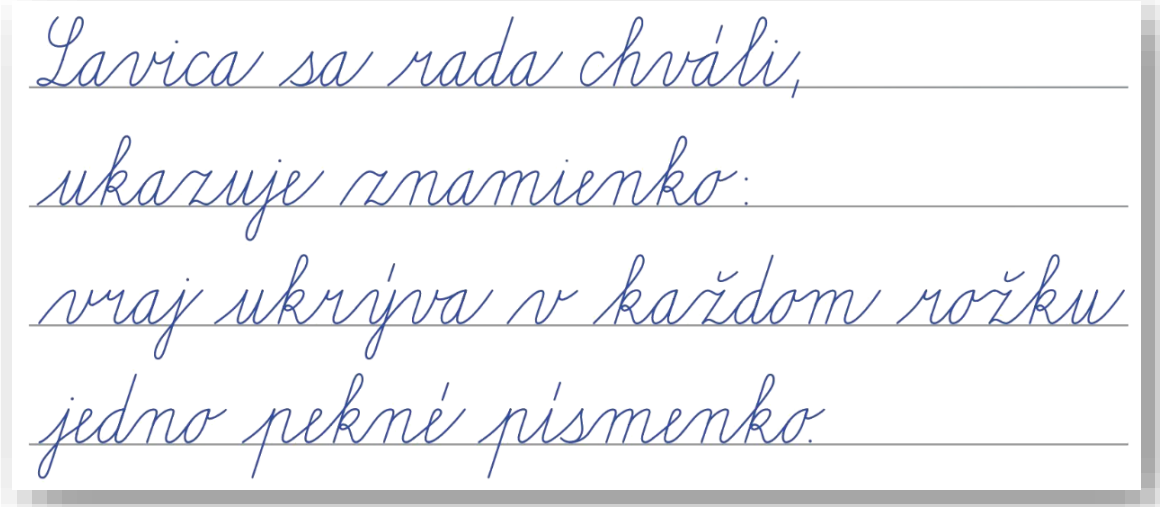

Písané nespojité písmo

- motivačné
- je určené pre deti, ktoré majú objektívnu diagnózu
- okamžitý zápis rozlišovacích znamienok
- menej plynulé
- žiaci neovládajú spojité písmo
- neobsiahne slovo v jeho význame

https://www.comenia-script.com/sk/informace-o-pismu/

Hra BYSTRÉ OČKÁ

Pravidlá hry:

1. Dvaja hráči na hraciu plochu umiestňujú naraz po jednej karte lícom (slovami) nahor.
2. Hráč, ktorý ako prvý nájde/pomenuje rovnaké slová na oboch kartách, karty získa a položí si ich pred seba.
3. Po minutí všetkých kariet z balíčka, si každý hráč spočíta počet kariet v kôpke pred sebou.
4. Hráč s najväčším počtom kariet vyhráva.

aitec
vydavateľstvo

rýdzik
medza
hrdza
núdza

hrdza
mládza
hrádza
cudzinec

medzera
rýdzik
cudzinec
budzogáň

cudzinec
povedz
hádzal
núdza

núdza
bryndza
medzera
mládza

aitec
vydavateľstvo

rýdzik
medza
cudzinec
bryndza

mládza
povedz
sadza
rýdzik

hádzal
hrdza
medzera
sadza

hrádza
sadza
budzogáň
núdza

budzogáň
medza
mládza
hádzal

medza
hrádza
povedz
medzera

Ďakujeme za pozornosť!